Uitvoeringsprogramma vergroening Teylingen (Plan van aanpak)

Doelstelling

Met het Uitvoeringsprogramma Vergroening met bomen en groen bereiken we dat het bomenbestand van gemeente Teylingen duurzaam kan toenemen, zowel in aantallen als ook in de hoeveelheid groen (boomkroonvolume).

Het plan van aanpak is erop gericht om in 4 jaar tijd maximaal 1000 bomen aan te planten of de groeiplaats te verbeteren. Hierbij zal het 1e jaar voornamelijk in het teken staan van de voorbereidingen en programmering. Het uitvoeringsprogramma wordt aangestuurd vanuit het centraal georganiseerde en overkoepelende programmamanagement.

De aanplant of groeiplaatsverbetering van 1000 bomen resulteert op de langere termijn in een substantiële impact op de leefomgeving.

- Meer CO2 opname draagt bij aan het tegengaan van klimaatsverandering.
- Bomen zorgen voor schaduw waardoor hittestress in de omgeving van die boom afneemt.
- Een goed ingerichte groeiplaats houdt water vast.
- Meer bomen zorgt voor meer biodiversiteit.

Door participatie en educatie draagt dit programma bij aan de bewustwording van de waarde van bomen in de openbare ruimte. De waarde wordt uitgedrukt in de diensten die de boom levert aan de mens; ecosysteemdiensten.

Proces

Programmamanagement

In het 4-jarige uitvoeringsprogramma is eigenlijk een samenstelling van allemaal kleine aanplantingsprojecten. De aansturing van deze projecten wordt gedaan vanuit het programmamanagement. Contractmanagement, financiële controle en omgevingsmanagement

worden centraal georganiseerd. Hiermee worden efficiëntie en continuïteit van de projecten gewaarborgd.

Jaar 1: Inventarisatie en Programmering

De voorbereidingen bestaan uit 2 fases; Inventarisatie en Programmering. De voorbereidingen beginnen met het verzamelen van gegevens en het krijgen van inzicht van de organisatie. Op basis van deze analyses bepalen we de programmering.

Stakeholdersanalyse

Bomen zijn een onderdeel van de gehele openbare ruimte. Het vervangen van bomen staat dan ook niet op zichzelf. Daarom is een goede samenwerking met andere belanghebbenden binnen de gemeentelijke organisatie cruciaal. Uit ervaring blijkt dat een goede samenwerking gemakkelijker wordt wanneer men vroegtijdig betrokken is bij het proces. Om inzicht te krijgen in de betrokken partijen wordt een stakeholdersanalyse uitgevoerd. Hierbij wordt onder andere gekeken naar bewonersgroepen, overheid en lopende programma's.

Contractanalyse

Werkzaamheden worden zoveel mogelijk uitgevoerd binnen lopende contracten. We zoeken uit welke contracten hiervoor in aanmerking komen en waar eventueel nieuwe contracten moeten worden opgezet. Hier beoordelen we onder andere op werkzaamheden, looptijd en contractwaarde.

Procesanalyse

We zoeken uit in hoeverre bestaande processen voldoen om de werkzaamheden in uit te voeren. Hieronder valt ook de analyse van rollen en taken en de beschikbaarheid van voldoende FTE voor de uitvoer van het programma.

Analyse van beschikbare communicatiemiddelen

Onderdeel van het uitvoeringsprogramma is de communicatie met stakeholders. We bekijken of de beschikbare middelen voldoende zijn voor de communicatie of dat eventueel aanpassingen nodig zijn.

Gegevensanalyse

De toekenning van bomen aan locaties wordt gedaan op basis van een digitale bomenscan. Hierbij worden boomgegevens en grootschalige topografie over elkaar heen gelegd. Hiervoor is het belangrijk dat de data op orde is. Ook bepalen we of bestaande software bruikbaar is bij de uitvoer van het programma.

Organisatorische programmering

We stellen een communicatieplan op. Onder interne communicatie valt de jaarlijkse update van de raad. Externe communicatie betreft het informeren van bewoners over werkzaamheden. Ook wordt hierin vastgelegd hoe participatie wordt ingericht. Eventueel worden processen aangepast en nieuwe mensen ingewerkt. Voor de uitvoer worden contracten opgesteld.

Inhoudelijke Programmering

We stellen een lijst samen met interessante locaties voor aanplant van bomen mogelijkheden en onmogelijkheden voor kap en herplant op een locatie. Door de beschikbaarheid van de digitale bomenscan kan veel vanachter het bureau worden uitgezocht, zoals hoogteliggingen, kabel- en leidingproblemen. We brengen stakeholders in kaart en we kijken of er naast uitvoeringsprogramma biodiversiteit andere projecten worden uitgevoerd waar we rekening mee moeten houden.

Bij de inhoudelijke programmering wordt ook gestart met het overleg met scholen.

Jaar 2, 3 en 4: Uitvoering

In jaar 2, 3 en 4 vindt de daadwerkelijke aanplant van de bomen plaats. Jaarlijks worden bomen aangeplant. Hierbij wordt ieder jaar hetzelfde proces opnieuw doorlopen. In het Uitvoeringsprogramma worden de bomen aangeplant op 5 verschillende locatiegroepen. Jaarlijks worden de technische ontwerpen voor de aanplantingsprojecten van dat jaar uitgewerkt.

Locatiesgroepen

- Wijken
- Industrieterreinen
- Groenstructuur
- Verharding
- Schoolpleinen en -tuinen

Wijken
Op deze locaties wordt ingezet op de aanplant van bomen in bewoonde gebieden. De bomen worden aangeplant op groene locaties waar nog ruimte is voor nieuwe aanplant. Hierbij wordt de verharding niet aangepast. Belangenorganisaties, bewonersgroepen en individuen krijgen de kans om te participeren.

Industrieterreinen
In dit traject wordt op industrieterreinen de bestaande groene ruimte (groenstroken) verrijkt met bomen. Hierbij wordt de verharding niet aangepast. Aangezien hier geen individuen wonen participeren alleen belangenorganisatie.

Groenstructuur.
De groenstructuur is een bestaande structuur. Deze structuur wordt waar mogelijk verrijkt met nieuwe bomen. De structuur heeft als groene dooradering van de gemeente ook een functie voor de biodiversiteit. Hierbij is niet alleen de boom maar ook de inrichting van de groeiplaats onderdeel van de vergroening. Bij de aanplant van extra bomen in de groenstructuur, met een passende onderbeplanting daarbij, wordt de samenwerking en afstemming gezocht met het uitvoeringsprogramma biodiversiteit.

Verharding
In reeds groene locaties bomen aanplanten is een relatief eenvoudige ingreep. Bij de aanleg van bomen in de verharding zijn de werkzaamheden omvangrijker. Verharding moet verwijderd, de ondergrond moet geschikt gemaakt worden voor bomen (groeimedium aanbrengen, groeiplaats inrichten) en naast bomen dient ook passende onderbeplanting te worden aangebracht, in samenwerking met het uitvoeringsprogramma biodiversiteit. Tegelijkertijd hebben deze ingrepen een grote invloed op de hitte in de omgeving. Water kan infiltreren in de groeiplaats van de bodem, waardoor overlast van regen wordt verminderd en droogte wordt tegen gegaan. De verdamping en schaduw van de boom heeft een positief effect op de gevoelstemperatuur in de omgeving.

Schoolpleinen en -tuinen
In dit traject ligt de focus op de educatieve en communicatieve onderdelen van het vergroeningsproces. Door bomen worden de schoolpleinen prettigere locaties om te ontspannen. De school krijgt een participerende rol bij de inrichting. Onderwerpen als biodiversiteit, voedsel en klimaatsverandering kunnen worden geïntegreerd in lesprogramma's voor biologie, aardrijkskunde en maatschappijleer, waarbij de boom fungeert als tastbaar voorbeeld.

We gaan uit van 8 scholen waar we, per school, 5 bomen aanplanten. In samenspraak met het schoolbestuur worden de bomen verdeeld over het schoolplein en de schooltuin.

Technisch Ontwerp
Voor het aanplanten van nieuwe bomen wordt een ontwerptekening gemaakt voor de aanplantlocatie. Hierin worden civiele en boomtechnische onderdelen in meegenomen. Bij de inrichting van de groeiplaats wordt rekening gehouden met de eisen die het Handboek Bomen 2022 stelt.

Omgevingsmanagement
Om plannen te verbeteren en het draagvlak te vergroten bij bewoners wordt per aanplantlocatie bewonersparticipatie georganiseerd. In aanloop naar de uitvoeringswerkzaamheden worden inwoners goed geïnformeerd.

Ook wordt door middel van een raadsmemo de voortgang gepresenteerd aan de raad.

Contractmanagement
Vanuit het programmamanagement wordt de aansturing van specifieke aanplantprojecten georganiseerd; Hierbij vindt projectmanagement en controle op gemaakte afspraken plaats.

Aanplant
Bomen worden aangeplant volgens de richtlijnen van het Handboek Bomen 2022.

Waar mogelijk worden groeiomstandigheden verbeterd. Bestaande matig groeiende bomen gaan hierdoor beter groeien en krijgen een grotere kroon.

Toezicht
De werkzaamheden worden gecontroleerd op veiligheid en kwaliteit door een toezichthouder.

Nazorg
In de 3 jaar nazorg die volgen op het planten, worden bomen en de boomspiegels verzorgd. We controleren jaarlijks de vochthuishouding meerdere malen per straat met nieuwe bomen.